Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 190 (10.573). Львів, четвер 27. серпня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10, II. пов.

Конто почт. щад. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло" Львів.

Гол. Редактор приймає від 1—2 год. перепол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл. ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунія 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 СОТ.

Ціною голоду.

Золотий паде. Виведений раз з рівноваги, паде поволі але — невпинно. Нині спадок його вартости в відношенню до доляра 36 проц. На фінансовій раді прем'єр Грабскі сказав: „Тепер ситуація поважна". Польські державні чинники напружують всі сили, щоби запобігти катастрофі. Щодня являються цілі маси цілющих проєктів ратунку, та всі вони оказуються однаково безвиглядними.

Кинене недавно багатонадійне гасло самовистарчальности, боротьби зі заграничним імпортом для вирівнання з краєвим експортом, показалось вже тепер у виконанні просто шкідливим, бо створило покутний імпорт на велику скалю, викликало дорожнечу в краю, а не принесло ніякої користи.

Влада взялась за другий радикальний спосіб. Державний польський банк зменшив обіг золотих у краю обмеженням кредитів, ескомпту векслів низше мінімум господ. потреб, підвишкою процентової стопи при сплаті банкових рат, причинення видачі в краю чужих валют для заграниці, щоби зменшенням обігу гроша в краю викликати попит за золотим та вдержати його на висоті. Та це довело до протилежного ефекту: до погоні за долярем і панічного збуту золотого, а одночасно захитало в основах промислове й торговельне життя. Йому не стало ні кредитів ні готівки на рільника, на сирівець, на торгові обороти, на торгові заграничні зобовязання, які дійшли нині приблизно до міліярда золотих.

За границею спочатку помогло дещо те, що кинули на чужі ринки чужі валюти з запасу держ. польського банку на закупно польських золотих, шоб удержати попит за ними. Та це тільки на мент. Банк у борбі вичерпався так, що з запасу 259 міліонів чужих валют в 31 марта має нині 70 міліонів і дальше повторяти цю операцію не в силі.

Господарське життя вже перед тим вичерпане браком оборотового капіталу, лишене на власні сили — застрягло.

Щодня виринають нові проєкти ратунку. Між иншими вийшло сильне гасло, звичайно — чуже, а прийняте за своє. Воно англійське: „Export or starve" „експортувати або згинути з голоду". Такий поклик дуже привабливий для тих, що тратять всяку надію. Він теж принявся нині у польських фінансових державних колах як єдина дошка ратунку. Зрештою добрий був би та переконуючий, але не в таких умовинах.

Залишається просте питання: що таке експортувати? В експорті вугля і в рафінеріях нафти застій, бо краєві кошти продукції дорожші, ніж заграничні ціни. В експорті дерева і його виробів також те саме. Лишається одинока надія на експорт збіжжа.

Збіжжа, це цілюще нині слово в цілій Польщі. На нього покликується кожний, почавши від Грабського аж до малого скупщика збіжжа в глухім куті. Англійське слово „Export or starve" звучало би тут: експорт збіжжа, або голодова смерть — як це голосить польська преса.

З теоретичних міркувань господарсько-фінансових політиків виходить, що з Польщі можна вивезти 80 до 100 тисяч вагонів зерна, за які вплине така поважна сума чужої валюти, що зрівноважить золотого. На конто збіжжа виставляє вже банк польскі валютові посілки, підписує долярові умови. Всі чекають менту, коли воно вже раз змолотиться, висохне та піде з рук продуцентів в руки купців, а далі на чужину.

Біда лиш у тім, що і збіжева медаль має два лиця: перше лице — надію — ми бачимо. Гляньмо на друге: до чого йде така політика та що з неї може вийти?

Не входім в те, чи можна буде таку скількість збіжжа вивезти. Ні в те, що багато збіжжа мусить піти задля браку паші якої цього року обмаль, на удержання домашнього скота. Коїм цього в Сх. Галичині, в цій збіжевій житниці, посуха, повені, гради, шкідники обнизили збори низше нормальних, а в 25 повітах аж на 70 проц. так, що не то на продаж але на прожиток і на засів не стане. Не згадуймо вже про те, що фізично неможливо в такім короткім часі вимолотити стільки збіжжа без шкоди для осінніх праць у полі. Та уявім собі, що все таки вдасться здобути на експорт тих 100.000 вагонів. Щож буде далі?

Щоби здати собі з цього справу, киньмо оком у недалеку минувшину. В 1923 р. був у нас урожай збіжжа на експорт. Тоді держава заборонила вивозити, тримаючися погляду, що через те подешевіють у краю засоби поживи, за ними подешевіє продукція промислових виробів, бо робітник буде дешевійший, щезне марево страйків і безробіття, а коштом хлібороба розвинеться краєвий промисл і торговля.

Політика заборони експорту збіжжа показалась з ґрунту фальшивою. Сподіяних вислідів не було, а рільники пригнічені заказом вивозу, мусіли продавати свої запаси низше цін продукції, так, що на власних збіжевих зборах потратили і замісць придбати готівку на дальші роки, — зубожіли, немов би по роках невроджаю.

Рік 1924 був катастрофальний своїм недородом. Якщо дещо збіжжа вивезли на чужину зараз по жнивах, то потім довелось на чужині купувати муку, може з власного таки збіжжа, але в четверо дорожшу. Сільське населення, позбавлене готівки з минувшого року, купувало дорого збіжжа на їду та насіння і то на борг, та ще дуже дорогий, звичайно доляровий. На численні поклики ратунку перед лихвою і голодом мусіла держава ратувати населення державними рільними кредитами і видала на це 70 міліонів золотих, мусіла прольонгувати сплату податків на цей рік. Хліборобське населення задовжилося страшно тим більше, що заробітків не було ніяких.

Прийшов рік 1925, пересічно добрий, з виїмком Сх. Галичини. Рік надії. На ці жнива чекають хлібороби продуценти, а також цілі фаланги кредиторів. Хто живе на селі, цей бачить це наочно.

І ось у такім році приходить перший кредитор-держава і звертає цілу свою увагу на це одиноке нині джерело ратунку державних фінансів, на збіжжа. Але як довести до того, щоби хлібороб зараз збіжжа вимолотив і продав, бо кріза не чекає на вимолот?! Способи є. Хлібороб не сміє сказати: не маю часу молотити, не хочу ще продавати, його тиснуть, а продавати приневолюють приватні векслеві довги, податки, державні кредити, домашні потреби, жах екзекуцій, ліцитацій.

А тут виходять державні розпорядки. Міністер скарбу наказує урядам, щоби всі залеглі і цьогорічні хліборобські податки: доходові, маєткові і ґрунтові враз з відсотками й карами стягнути в вересні, жовтні та листопаді, і то без відклику. Державний польський банк рішає, що всі державні хліборобські кредити до засівових включно мусять бути в осени сплачені, прольонґати виключені. Таке саме рішення видає для хліборобів почтова каса ощадностей. Коли ще возьмемо на увагу безліч передвоєнних звальоризованих і присуджених довгів нераз до повної висоти колишніх австрійських корон, далі безліч приватних векслевих кредитів, затягнених у скрутнім році 1924 і в початках 1925 року, також платних в осени (які обраховують приблизно на 400 міліонів) то зможемо зрозуміти жах положення: продажа збіжжа або екзекуції, ліцитації.

Положення стає ще страшнійше, коли зважити таке: рільники стиснені в кліщі вже тепер випродують збіжжа за безцін. Вони не мають можности диктувати ціни, їм диктують її купці. Хто нпр. купить з весною на засів 1 сотнар вівса за 40 зол. з тим, що зверне цієї осени враз з відсотками 60 зол. і посіяв, а вродилось з того 4 сотнари, то нині продає 1 сотнар по 14 зол., разом 4 сотнари за 56 зол. За такі гроші не в силі навіть заплатити довгу. А де праця, податки, відсотки в капіталу ґрунтового? про якийсь зарібок на прожиток вже й не казати. Але продати мусить, не сміє чекати на ліпшу ціну, бо екзекутор чекає. І таким робом за державний кредит, даваний на 10 проц. він платить збіжжам 310 проц., словом: триста десять! Про це знають торговці та крамарі, чекають вже нині на реалізацію натиску до сплати довгів, щоби за безцін купувати збіжжа.

А цього нема при ніякім иншім товарі. З хвилиною, як з упадком золотого купці підносять автоматично ціни всіх своїх товарів, що їх мають на складі, відповідно до ціни долярів, — навіть муки! — ціни збіжжа навпаки: йдуть у долину, низше коштів продукції задля примусової подажі. Хлібороби не в силі цьому зарадити, влада ні в чім не йде їм з підмогою. Коїм цього мусять вони продавати в золотих, за які не знають що невдовзі можна буде купити. Купці збіжжа не продають дальше, але магазинують, щоби в добрий час продати вдвоє і втроє дорозше, та ще в долярах. Зрештою у державі нема навіть на таку скількість збіжжа відповідних магазинових і експортових апаратів, щоби все це збіжжа кинути за границю в такім короткім часі. Адже 100.000 вагонів це не жарт.

Тепер можемо зрозуміти цю масу протестів хліборобських організацій з усіх сторін держави, які напливають до дотичних ресортових міністерств в справі прольонґати платности зобовязань (між ними є й обширний меморіял Сільського Господаря).

М. Творидло.

Red. czas. „Dilo" we Lwowie. Pr. 614/25. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, jako Trybunał Prasowy we Lwowie, że treść artykułu, umieszczonego w czasopiśmie „Dilo" Nr. 185 (10.567) z dnia 21. sierpnia 1925. pod tytułem: 1) „Wakacyjni darunky szkoli i uczytelam" w ustępach między słowami: a) klasycznych gimnazij... aż jakym je t. zn. utrakwistyczna, b) ta doswid... aż szczo do politycznoi i c) w ustępie od słów: teper wony majut"... aż do końca artykułu. 2) W rubryce „Nowynky" a) czwarta notatka w całości wraz z tytułem, b) w ósmej notatce pt. „Zworusz-lywa chwylyna" ustęp od słów: koły tysze... aż do końca tej notatki, c) w dziewiątej notatce tytuł i cała treść tejże. 3) W artykule pt. „Prysud w procesi Jogera i tow." w ustępie między słowami: aki obwynuwaczeniu... aż ze zi swoiu boku. 4) W rubryce „Dopysy" w ustępie pierwszym od słów: nawit' w najczornijszij... aż do końca tej notatki zawiera znamiona ad 1) a) b) c) 3) i 4) występku z § 300 ustawy karnej, ad 2) a) b) występku z § 302 ustawy karnej, zaś ad 2) c) zbrodni z § 65 a) ustawy karnej uznał dokonaną dnia 20. sierpnia 1925. roku konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydał nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1863 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 i. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. a. Lwów dnia 22. sierpnia 1925. r.

Niewiadomski.

Бесарабська рана.

Визначний політик граф Куденгоф — Калерґі (пропаґатор ідеї Паневропи) справедливо вказав недавно на надзвичайно прикру й важку ситуацію, яку створює в Европі нинішній стан бесарабської справи. Окупована Румунією і признана ній останній союзними державами односторонньо й без вислухання волі населення, залишається Бесарабія у румунському володінню без згоди й всупереч неоднократним протестам союзного радянського, і зокрема українського рад. уряду. Таким робом односторонньо й насильно „розвязане" бесарабське питання залишається і на дальше нерозвязаним, і творитиме для Европи постійну небезпеку воєнного конфлікту. Граф Калерґі поручає Союзові Народів зайнятись цією справою та змагати до позискання якого-небудь порозуміння Румунії й Рад. Союза, яке визначувалоб будуччину Бесарабії.

Навязуючи до того поклику графа Калерґі, моравсько-остравська „Морґенцайтунґ" наводить у вступній статті п. н. „Бесарабська рана" (ч. 228 з 22. ц. м.) слушну увагу, що спершу Союз Народів повинен би поцікавитись тими страхіттями, які діються у Бесарабії, та які прожою найвищого обурення повинні пройняти весь цивілізований світ. Західні держави можуть тим лекше вглянути в бесарабські відносини, що туман братерства побідоносних держав, під заслоною якого Румунія розсілася у східній Мадярщині й Бесарабії, вже щасливо розвіявся. Замісць урядовців, які повинні були у ново придбаних країнах завести зразкову й справедливу адміністрацію, та замісць соціяльних і національних реформ, залила ті землі „Сіґуранца", румунська поліція, яка з успіхом змагається в останніх роках за пальму першенства щодо режіму терору й насильства. Зрештою засоби, якими користується сіґуранца, є ті самі, які придбали право громадянства в т. зв. національно-соціялістичних організаціях, у фашистів, у „відроджених Мадяр".

Очевидно: все воно діється „в імя ідеї" та під прапором патріотизму або державної необхідности.

Бесарабські селяне не могли байдуже глядіти, як наїзники загарбують їм їхню найкращу землю. Тут і там прийшло до сутичок між тими, що боронили своє добро, й тими, що грабили його. І ось 1918 року заведено в Бесарабії доразові суди, якими окупаційні румунські власти покористувались для висилки тисячів громадян на той світ. Нині Бесарабія знову тремтить за долю чергових 300 селян, які були замішані у селянські розрухи біля Татар-Бунар, що вибухли як відрух розпуки; тих селян повиловлювано у масових облавах і їх жде, по всій імовірности, така сама смерть без суду і слідства, що й инших, які попали були в руки опришків.

Розпочався цей страхітливий період після повстання в українському хотинському повіті. А це повстання стояло знов у безпосередньому звязку з диким наказом команданта румунського ґарнізону з м. Брічені, який силою стягнув з околиці 80 дівчат на жовнірську забаву, а допустивши до поганьблення їх — велів їх вкинути у Дністер.

Судових процесів, у повчому розумінні цього слова, взагалі не буває в Бесарабії. Найбільше вязнів гине „підчас утечі". Букарештенський часопис „Факля" описує одну таку „справу втечі". Треба було усунути якось 13 арештованих селян. По наказу надпоручника, що йшов на чолі ескорти, жовнярі зняли в бічній вуличці вязням кайдани з ніг і рук і казали їм втікати; старшина запевняв селян, що вояки не будуть стріляти. Бідні люде дались взяти на вудку. Ескорта стріляла за тікаючими й зараз при першій сальві шість вязнів упало трупом. Решта, здебільше ранена, попадала на коліна і, взиваючи на поміч Бога і святих, молила пощади. Їх убито револьверовими стрілами, а надпоручник глядів на все те здалеку з циґарою в зубах. Ще й прикликано санітаря, який мусів ствердити в кожного постріленого смерть, для певности вбиваючи в серце баґнет. Потім роздягнено всі трупи й по дорозі до касарні продано одежу в одному шинку. Командант ескорти дістав з добичі золотий ланцушок, а підстаршини й жовнярі поділились грішми. В касарні сотник виголосив з цього приводу промову, в якій похвалив ескорту за велике патріотичне діло.

У вязницях м. Татар-Бунар розстріляно досіль 279 осіб, в м. Нікольчева 183, в Цісмеана 250, в Нерусаї 80, Вальцові 222. Цю статистику виготовила спеціяльна слідча комісія, вислана кишиневською адвокатською палатою. Родинам розстріляних сконфісковано крім того весь маєток. Офіціяльно вбиті фіґурують на лісті „застрілених підчас утечі".

Чому заграниця знає так мало про всі ті кріваві подвиги румунського режіму, це можна зрозуміти з такого факту, що ось напр. студент Колеа, який писав до одного закордонного студентського часопису статтю про ці красві відносини, був у вересні м. р. виключно за той один „злочин" присуджений на смерть, підчас коли полковник Максім після видачі 123 смертних присудів був іменований ґенералом бриґади.

Бесарабія стоїть у першому ряді тих країн, які на тілі повоєнної Европи творять криваву рану. І швидше чи пізнійше ціла Европа дізнається про небезпеку тої легковаженої нині рани.

Польонізація українських середніх шкіл.

Обіжник львівської кураторії на основі декрету міністра освіти Ст. Ґрабского.

Поки наш варшавський кореспондент вспів надіслати нам оригінальний текст нового розпорядження, яке фактично касує українське т. зв. державне середнє шкільництво, довідуємося, що кураторія львівської шкільної округи вже розіслала обіжник до всіх „утраквізованих" ґімназій. Нам удалося добути його текст, який наводимо в цілости, як один із найбільш пікантних документів часу:

L, 11190|II. 25.

Lwów 18. sierpnia 1925.

Sprawa złączenia gimnazjów z ruskim językiem wykładowym i polskim.

Do Dyrekcji Gimnazjum Państwowego,
a) z językiem wykładowym ruskim
b) IV. (czwartego),
c) Filji — z ruskim językiem wykładowym,
d) II-go (drugiego) — ad ad a) do d) — we Lwowie,
e) z ruskim językiem wykładowym,
f) II-go (drugiego), ad e) i f) w Przemyślu,
g) z ruskim językiem wykładowym,
h) I-go (pierwszego) ad g) i h) — w Tarnopolu.

Ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia publicznego rozporzędzeniem z dnia 18. lipca 1925 L. 9223iD II, zarządziło w sprawie wykonania art. 6. i 7. ustawy z dnia 15. lipca 1924, stopniowe, obejmujące co rok o jedną klasę więcej złączenie w jedno gimnazjum dwujęzyczne następujących szkół:

1) Gimnazjum państwowego z językiem wykładowym ruskim we Lwowie z gimnazjum państwowem IV. im. Długosza we Lwowie;

2) Filji gimnazjum państwowego z językiem wykładowym ruskim we Lwowie z gimn. państw. II. we Lwowie;

3) Gimnazjum państwowego z językiem wykładowym ruskim w Przemyślu z gimnazjum II. (Na Zasaniu) w Przemyślu;

4) Gimnazjum państwowego z językiem wykładowym ruskim w Tarnopolu z gimnazjum państwowem w Tarnopolu.

W bieżącym roku szkolnym nastąpi złączenie pierwzych klas odpowiednich gimnazjów.

Równocześnie zarządzilo Minister-

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Володимир Самійленко.

Умер поет! І струни голосні
Порвалися, замовкнули на віки.

Умер поет, якого прізвище знає майже кожний український інтеліґент на протязі останніх 25 років. Та чи багато є таких, що пригадають його твори? Самійленко сам збентежився би від такого претенсіонального запиту. Книжки? Справжній поет з божої ласки це небесна птаха, яка повинна радуватись сонцем, насолодою мріяння і почуванням, що відчуває повноту життя... Який жаль переносити ці свіжі почування — тремтючі, мов весняні метелики — на папір! Яке недоцільне та зайве зусилля!

Коли Самійленко на самоті, у привидах лінощів, не казав собі цього голосно, то певне надибував таке почування частійше ніж инші зворушення, коли списував їх віршованою формою. І. Франко вже 18 літ тому схопив основні риси психольоґії Самійленка і передбачив дальший шлях його розвитку*). Написана ним спроба характеристики Самійленка є не тільки вірною діягнозою; — це один з найкращих літературних портретів змальованих Франком як критиком. Ось у двох словах цей осуд: Самійленко виступаючи як поет уже є сформованою індивідуальністю; дальші моменти його розвитку не дають підстави вірити у майбутню велику еволюцію; супокійному, викінченому світоглядові відповідає така сама форма і мова, чисті, своєрідні, безпретенсіональні.

Самійленко безумовно цікавійший як людина, ніж поет. Може тільки тому, що його безпосередність, щирість та ясність вислову відкривають так мало сторінок його психольоґії. Це подобає на парадокс. Вічний лірик — вічно захований зі своєю душею? Ще й лірик з такою загальнодоступною, чистонародньою формою та мовою? Розяснення цієї буцім-то суперечности в тому, що Самійленко не творив у потребі висловити голоду чи смаги своєї душі. Те, що було найбільше людською частиною його „я", находило заспокоєння в самім процесі життя, у наскрізь біольоґічній приємности стежити за проявами природи.

Автор єдиної збірки поезій зібраних людьми, що цікавились ними більше як він сам, був не сатириком з болю або обурення, а в наслідок дивної сполуки скептицизму з епікуреїзмом. Йому часто, мов крізь серпанок споминів з ґімназійної лавки, ввижалась Еллада.

Давні Еллини! Як шкода, що не можете ви встать
І прилинуть на Вкраїну у вишневенький садок.
Я хотів би вам дівчаток українських показать
Як вони, руками злившись, виступають у танок
Або весело жартують, зачіпають парубків...

Більш як грецьку форму строф любив Самійленко форму українського життя на селі, між вишневими садками і тихими річками. Спроби перекладу Гомера, його „Геростат" або „Елеґії" натякають щонайменше на зацікавлення поета грецьким світом. Та чи не мусить дуже дивним Греком видатись поет з вдачею легкосердого своєрідного Українця, який любить ідилю наших хуторів та степів, а мусить пробиватись крізь життя як скромний публіцист та ще скромніший урядовець?

Якщо особисті злидні не повинні родити морщин на погіднім чолі; якщо змислове кохання не повинно відбирати людині рівноваги; якщо одиниця повинна цінити більш усього власну незалежність; якщо мистецтво життя скривається в тайні добути якнайбільшу суму внутрішнього вдоволення, без огляду на зовнішні обставини — то Самійленко мав у собі чимало з грецького фільософа. Та саме тому, що це був одночасно перипатетик, скептик і епікуреєць та ще й Українець — йому вистачав ясний світогляд здорового розуму та сміху і такий, який можна схопити простим словом, зрозумілим для инших, рівних йому звичайних громадян.

Як би він тільки хотів більше писати, більше працювати! Та природа не наділила його одним з найважнійших дарунків, потрібних тим поетам, що більш як життя та свободу, кохають славу: — сильною волею. Самійленко писав тільки у почутті вдоволення, а не в напрузі зусилля, накиненого обовязку — собою самим, чи громадянською совістю.

Якби знаття, що треба жить
І сподіватись і бажати,
То жив би так, щоб кожну мить
Для цілі одної віддати,
Щоб і хвилини не згубить, —
Якби знаття, що треба жить!

Цієї віри поет не мав. Звідси його скептична усмішка і своєрідний суто-український сибаритизм, який міг любуватись різьбою поетичних форм і красою слова, бачити зором інтеліґентної людини приземність суспільного ладу і власне знесилення людини без волі, але не міг перемогти власну найглибшу природу. Цими прикметами Самійленко цінний як один з найщиріших наших поетів. Своїми майстерними перекладами дав він доказ, чим міг би він стати, якби крім прийнятої довічно професії поета, ще й мав змогу її виконувати систематично, днина за днинюю. Кохання, чотири річно зміни у природі і любов до батьківщини — ось головні сюжети майже всіх починаючих поетів і починаючої літератури.

Самійленко не шукав кращих. І саме тому, що нема нiщо важчого як виявити свій талант у збаналізованих, т. зв. „відвічних" темах він виявив його з самопевністю вродженого майстра, який не лякався, що для нього не стане місця в історії української літератури або з безжурністю безпретенсіонального фільософа, для якого слава є щонайбільше гарною темою для нової строфи:

Все переспівано, все обговорено дуже докладно,
Все обмальовано так, як тільки можна було;
Ґеніїв ціла сімя прорекла до людей слово правди
Щоб научити усіх справжніми бути людьми.

І критики літератури могли не раз ствердити, що для того, щоби виявити себе справжнім поетом вистачило бути тільки справжньою людиною. А такою був Самійленко.

*) „Літ. Наук. Вістник" р. 1907. кн. I.

[…]stwo następujące ustosunkowania godzin nauczania w języku polskim i ruskim:

Przedmioty: (Klasa I.)	Liczba godzin i język nauczania. polski	ruski	w obu językach
Religia kat. obrz. łac.	2		
" grecko-rusk.	—	—	—
Język polski	4	—	—
" ruski	0	4	—
" łaciński	—	5	—
historja	2	—	—
geografja	2 + 1	—	—
matematyka	4	—	—
przyroda	2	—	—
pismo	—	—	1
rysunek	—	2	—
śpiew	—	—	2
gimnastyka	—	2	—

Zakres materjału w zasadzie pozostaje ten sam, jak dotąd. Dyrekcja poda to rozporządzenie do wiadomości uczniów i rodziców *ad b) d) f) h)*. i zachęci ich, aby się wpisali do klasy utrakwistycznej. Gdyby mimo to część uczniów, którzy wpisali się do klasy I., nie chciała zapisać się do klasy utrakwistycznej, należy ich utrzymać w ewidencji i donieść jak najrychlej Kuratorjum, które wiedy wyda ewentualne dalsze zarządzenia.

Za Kuratora
Gajczak w. r.

Поки ближче й ширше займемося цим розпорядженням, звертаємо увагу на одно його місце, яке може викликати непорозуміння при побіжному прочитанню його: ведення окремої евіденції учнів, які запишуться до I. кляси, але не схотять ходити до утраквістичної кляси, торкається лише Поляків, чи пак наведених вгорі чотирьох польських гімназій. Міністерство й шкільна кураторія навіть не допускають можливости, щоб українські діти не захотіли ходити до спольонізованої гімназії!

По широкому світі.

Нові торговельні переговори Польщі з Німеччиною мають почутись 16-го вересня.

З нагоди соціял. конґресу у Марсейлі комуністи зорганізували протестаційне віче, яке довело до бійки. Є чимало ранених, а ще більше арештованих.

В Анґлії істнує загроза загального залізничого страйку. Залізничі товариства заявили, що не зможуть далі працювати, коли не буде редукції плат, за те робітничі союзи залізничників виступають проти цього.

У Китаю продовжуються грабежі та напади на потяги.

З Ерусалима повідомляють, що Вагабіти вже два дні обстрілюють Медину. Ушкоджена баня великої мошеї, де є гріб Магомеда. Мошея Гамзаля знищена.

Українська оаза.

„Українська Станиця" під Калішем.

Дуже своєрідне явище довелося мені постерігати оцих днямй. Недалеко від Каліша я відвідав українську кольонію, в якій скупилося біля 600 мешканців і яка живе цілком окремим автономним життям. Це своєрідний український острів серед польського моря — острів, на який житєва буря викинула рештки корабля з тими, що випадково на нім утримались.

Я пробув у кольонії три дні і за цей час не бачив польського поліцая, не чув польської мови, але зате слухав прекрасну Службу Божу українською мовою в українській церкві з чудовим українським хором, був присутнім на іспитах в українській гімназії ім. Т. Шевченка, довідався про істнування тут української бібліотеки і театру, спостерігав життя кількох українських громадських організацій і між ними Союза українських жінок, який провадить культурно-національну працю, утримує дитячий садок, організував жіночу кооперативу і т. д.

Ця еміґрантська кольонія і назву відповідну має: Українська станиця. З 1-го серпня розпочала вона другий рік свого істнування. Коли її засновували після скасування таборів для інтернованих, то дехто з Поляків, особливо близьких до міністерства внутрішних справ, з великим сумнівом та побоюванням поглядали на цю „надто сміливу затію" і пророкували велике безладдя та неправильности від тої, мовляв, української автономії, але на диво, міністерство зовсім нічого не побоялося і взяло станицю під свій догляд. До цеї пори воно в цьому не мав приводів каятися. Навпаки, той лад, який встановився в українській еміґрантській кольонії, мусить викликати признання навіть у найбільших „приятелів". „Конституція", яку дало Українській Станиці життя праці, виконується твердо. На чолі Станиці стоїть Управа, що складається з кількох осіб: кожний з членів Управи відає окремою галузею: один зовнішнім порядком, другий культурно-освітніми справами, третій — майстернями і т. д. Поліція — чи точнійше сторожа — теж своя.

Само собою зрозуміло, що люде завсіди і всюди зостаються людьми і там, де зібралося їх аж кілька сот, отже не може обійтися без терти та певних неприємностей. На жаль та „конституція", про яку я вище згадав, не надає управі станичній права відповідно карати порушителів ладу в кольонії. Для притягнення їх до відповідальности доводиться звертатися до сторонньої влади — поза Станицю, а це звичайно не дуже приємно ані гарно. Може з цієї саме причини в останній час в Українській Станиці почало виявлятися своєвілля й забіяцтво з боку найменш культурних елементів. Такі недисциплінованї елементи управа Станиці позбавляє права мешкати в ній і видаляє геть. За рік таких випадків було, здається, три чи чотири. Гадаю, що поруч з цею слушною, але суворою карою, слід булоб звернути увагу на систему засобів, такби мовити профілактичних — з одного боку адміністраційних, а з другого громадських. У мене залишилося таке вражіння, що в Станиці дуже мало загально-громадського життя, люде занадто розпорошені, хоча й живуть укупі. Панує гуртківство.

Вище я згадав про станичну гімназію. Це одно з найбільших досягнень Станиці. У минулому академічному році в ній було чотири кляси, училося 60 учнів, і 15 з них одержали матуральні свідоцтва згідно з програмами, які були ухвалені колишнім українським урядом. Дуже важко було працювати в гімназії і вчителям і учням, бо в Станиці ледве почала складатися бібліотека, а підручників було лише кілька примірників на цілу гімназію та й то не для всіх предметів. Само собою зрозуміло, що це не могло не відбитися на справі: колиб були більш сприятливі умови, так можна булоб досягти і значно кращих результатів при тій совісній праці, яка провадилась, і при тій величезній затраті сил, яка покладена була на науку.

Через два тижні відкривається новий шкільний рік у гімназії імени Т. Шевченка в Українській Станиці і дирекція закликає до вступу в неї всіх, хто на це має право. А право мають всі ті, хто був на інтернації в Польщі: і діти і дорослі. Треба зазначити, що в минулому році у варшавській гімназії дорослих училося значно більше, ніж дітей. Були учні по 25 років і навіть старші. Прохання про принятття до гімназії треба подавати на імя директора (Каліш, поштова скринька 61) з відомостями про службовий стан і попередню освіту та з відповідними документами, коли вони є. Учні мають у станиці безплатне помешкання, а по можливости і харчі.

Хочу сказати ще два слова про станичну церкву, в якій відправляє богослуження молодий єромонах Дмитро — недавній старшина з інтернованої армії УНР., та діякон-еміґрант. Відправа провадиться по українськи — дуже гарно, урочисто, і утворює відповідні настрої. Стіни церкви вкриті вінками, що були покладені на могили борців за визволення батьківщини, які згинули тут, на чужині. Написи на вінках переносять думки на широкі наддніпрянські лани, де теж розкидано чимало могил тих, що боролися за долю України.

Цікаво зазначити, що до станичної церкви ходять і деякі Росіяне з м. Каліша, себто за 2—3 кільометри, хоча в них є під боком своя церква. Факт дуже повчаючий. Над ним варто булоб призадуматися тим, хто ще й тепер вважає українську мову занадто „буденною" для церковної відправи. Це величезна помилка. Між иншим наведу до речі ще один яскравий приклад. Цими днями прибула з Харкова молода Росіянка, яка ставилася неґативно до українства і вважала непотрібною всяку українізацію, аж поки не побувала на службі божій українського епископа тамже таки в Харкові. Москвичка захопилася українською відправою і зовсім перестала з того часу ходити до російських церков. На її погляд, українська мова незвичайно підходить до високого, святочного церковного стилю. Українська церква змінила погляд цеї Росіянки і на українство взагалі; тепер вона дивиться на українізацію життя на Великій Україні, як на явище цілком природне і необхідне.

Такі-то можуть бути видини української церкви навіть на чужиншіе.

Чиж можна цим нехтувати?

О. С—кий.

Українські студенти серед чужинців.

7. Конференція Міжнародньої Студентської Конфедерації.

Ніборґ (Данія) 19 серпня 1925.

Міжнародня Студентська Конфедерація (СІЕ), в якій заступлено українське студентство в характері вільного члена (через Центральний союз українського студентства „ЦЕСУС"), обрала місцем своєї цьогорічної конференції Данію, призначивши Копенгаґ для всіх святочних уладжень, а маленьке містечко над морем — Ніборґ — місцем засідань конференції.

Під цю пору СІЕ. обєднує біля 400.000 студентів з цілого світа, їх заступали на цій конференції біля 150 делеґатів. Міжнародня Студентська Конфедерація влаштувала рівнож між 10—22 серпня ц. р. в Ніборґу **Міжнародній студентський табор**, до якого приїхали біля 80 чужоземних студентів, переважно з Німеччини, Анґлії та скандинавських держав. В конференції не змогли взяти участи (завдяки труднощам матеріяльного характеру) Грузини та Югославяне, які образившись на поведінку польської делеґації на варшавському конґресі СІЕ. („союзники!"), зголосили в минулому році свій виступ з конфедерації. Українське студентство було на цій конференції заступлене двома делеґатами: Миколою Масюкевичем та Василем Орелецьким. Особливо численно були заступлені на конференції Анґлійці, Німці та Поляки. Крім того цілий ряд представників ріжних організацій та інституцій взяв участь в конференції приміром: почесний предсідник „Міжнародньої університетської федерації для Ліґи Націй" — проф. Альфред Шіммерн, секретар міжнародного бюра праці, данський міністер закордонних справ, представниця міжнародньої університетської федерації жінок і багато инших.

Радянське студентство, яке перед кількома місяцями висловлювало про можливість своєї участи в конференції, участи і на цей раз не взяло. З нових студентських груп прийнято до складу СІЕ. голяндське студентство.

Відкриття конференції відбулось 15 серпня ц. р. в святочній авлі копенгаґського університету. Вечером тогож дня учасники конференції відїхали до Ніборґу, де відбувались, як це ми вже зазначили, ділові засідання. Праця провадилась головним чином в комісіях: 1) Пропаґанди (справи принятття нових членів), 2) організаційній, 3) економічній, 4) „публікацій та статистики", 5) „виміна студентів та студентські подорожі", 6) „Університетські проблеми", 7) „Студентська Поміч", 8) Спортовій. На жадання української делеґації була покликана до життя спеціяльна підкомісія для заснування правного положення студентів-еміґрантів та можливостей помочі для них. Українська делеґація роздала учасникам конференції 5 рефератів *), які в цілости висвітлювали сучасне положення нашого студентсгва та його працю.

Не обійшлось й тут, зрозуміло, без того, щоби „приятелі" не робили активних заходів, щоби як найбільше пошкодити Українцям. Відоме зі своєї провокаторської діяльности „Т-во Малоросів і Белоросів в Празі" надіслало власне спільно з московськими студентами („ОРЕСО" **) протест (так само, як в минулому році сумної памяти „ДОПС") до С. І. Е., в якому, воно покликується на те, що „Оресо" обєднує біля 5000 „малоросів", і намагається своїми наївно-дикими твердженнями довести, що українське студенство не може бути заступлене в конфедерації. Очевидно Полякам цього тільки й треба, бо вониж, прецінь, ще мають надію, що можливо найдуться і в цьому році українські святки, які їм поможуть знищити репрезентацію українського студентства на форумі світового студентства...

Ч-ч.

*) 1) „Діяльність цесуса в 1924/25 році", 2) „Інтелектуальна праця української еміґрації", 3) „Положення українського студента-еміґранта", 4) „Економічне положення українського студентства", 5) „Українська господарська Академія в Подєбрадах".

**) „ОРЕСО" — „Обєднання російських еміґрантських організацій, що обєднує „єдинонеделімих" з під стягів Врангеля, Деникіна і ин.

Важне для усіх господарів!

Заходи „Сільського Господаря" й міністерські розпорядження.

Комунікат Краєвого Товариства Господарського „Сільський Господар" у Львові.

Опираючись на матеріялах, зібраних Виділом Головної Ради, про шкоди, які понесло населення воєвідства: Станиславівського, Тернопільського, Львівського і Краківського наслідком повеней, посухи, бурей, граду, довготревалих слот, мишви і збіжевих шкідників, як також про ушкоджені поденями оселі, мости та дороги, внесло Товариство до Президії Ради міністрів у Варшаві та до ресортових міністерств: рільництва, скарбу, публичних робіт, внутрішних справ і справедливости меморіял з представленням положення сільського рільничого населення у всіх повітах згаданих воєвідства, та особливо у 25-ти повітах, найбільше діткнених елементарними нещастями, при чому поставило такі домагання:

1) Покликати до життя громадські, повітові і воєвідські комісії для оцінки спричинених цьогорічними елементарними нещастями шкід в рільничих господарствах, мостах і дорогах, в склад котрих то комісій увійшли би крім представників влади представники рільничих організацій, а тому представники Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар", його Філій та Кружків, з тим, що оцінка шкід, переведена тими комісіями, мала би бути підставою до відписання чи відложення податків і публичних даний;

2) В цілости відписати уділені в осени 1924 р. і з весною 1925 р. на засівові ціли державні векслеві і скриптові кредити власникам рільних господарств на території воєвідства: Станиславівського, Тернопільського, Львівського і Краківського, яким цьогорічні елементарні нещастя, довготревалі слоти, бурі, град, посуха, збіжеві шкідники та повени поруйнували землеплоди пересічно на 50 процентів нормального збору, а зокрема в повітах: Березів, Перемишль, Добромиль, Сянік, Ярослав, Самбір, Старий Самбір, Рудки, Турка, Дрогобич, Сколє, Стрий, Жидачів, Бібрка, Рогатин, Станиславів, Долина, Калуш, Надвірна, Городенка, Богородчани, Товмач, Коломия, Печеніжин, Косів і Борщів;

3) Прольонґувати платности уділених держ. збіжевих кредитів, припадаючих на осінь ц. р., до осени 1926 р. для рільничого населення решти повітів на території названих 4-ох воєвідства, в яких цьогорічні елементарні нещастя обнизили нормальний збір землеплодів на 25—50 процентів;

4) Загально відписати податки за рік 1925 для громад у вичислених 25-ти повітах;

5) Пересунути речинець платности податків у всіх инших повітах згаданих воєвідства на перший квартал 1926 р.;

6) Здержати всі екзекуції податкові й увільнити від оплати процентів, приписаних за податкові проволоки, в усіх повітах цих воєвідства;

7) Покликати до життя відкликові комісії відносно наскового податку в ціли усунення недомагань у його виміні по думці закону з дня 11. серпня 1923 р. (ВЗРПП. поз. 746);

8) Доставити будівельні матеріяли на будову селянських будинків, понищених повенями, з найблизших тартаків на державний кошт;

9) Направити дороги і мости, понищені повенями, рівнож на кошт державний, чи то видати повітовим виділам кредити на їх направу;

10) Оголосити мораторію для перехвосених приватних довгів, признаних судами згідно з розп. з 14. мая 1924 (В. З. Р. П. 11. поз. 42);

11) Уділити кредиту на закупно і доставу соли для поправи паші задля удержання живого інвентаря;

12) Дати рільничим організаціям кредити на закупно і доставу соли для поправи паші, надгнилої слотами і повенями і

13) Розпочати негайні роботи коло реґуляції рік і потоків, які дотепер є нереґульовані, в диким стані і рік-річно заливають та руйнують найплодовитші надрічні ґрунти, себто ріки: Дністер, Буг, Прут, Сян і їх доплии.

Одночасно делеґувало Товариство до згаданих міністерств свого відпоручника в особі п. віцепрезидента Остапа Луцького, щоби він особисто представив дійсне положення сільського населення і вложив ці свої предложені петиції.

На основі предложеного названим відпоручником звідомлення з відбутих ним інтервенцій у поодиноких міністерствах подаємо до відома слідуюче:

1) Відписання кредитів засівових, а то осінних з 1924 р. і весняних з 1925 р., яких платність припадає на день 31. жовтня в. р. (весняні) і 15. листопада н. р. (осінні), є на основі розпорядку міністерства скарбу виключене. Однак міністерство рільництва обіцяло, що буде старатися за дозвіл на пролонгату цих кредитів на пізніший речинець для громад, навіщених сильно цьогорічними елементарними нещастями, треба лише, щоби в цій справі місцеві і повітові комітети предложили в староствах подрібний стан шкід в дотичних громадах чи повітах, та щоби на його основі домагалися ще перед речинцем платностей відложення платностей тих збіжевих кредитів.

2) Уділювання дальших державних кредитів для хліборобів є виключене. У виімкових лише випадках будуть розділюватися кредити як допомога для хліборобів у найбільш потерпівших громадах.

3) Податки як цьогорічні так і залеглі мусять бути в осени цього року сплачені і якенебудь відписання податків є виключене. Виїмок можуть творити лише ці хлібороби, які потерпіли в наслідок елементарних нещасть надмірно великі шкоди. Інтересовані мають внести подання до відносних скарбових Інспекторатів з докладним поданням розмірів і якости понесених шкід.

4) Відношення відсотків від податкових залеглостей є рівнож виключене. На зажалення Тов-а на надмірну висоту відсотків, на їх спосіб обраховування і на стягання та кари за незаплачення на час податків, зажадало міністерство скарбу від нашого делегата, щоби Тов-о зібрало відповідний матеріял про ці покривдження і предложило його згаданому міністерству.

5) Сіль на поліпшення паш буде уділювана хліборобським організаціям (на приклад Філіям і Кружкам „Сільського Господаря" та кооперативам) в необмеженних скількостях зі солярень по цінах продукції (а не по торговых), якщо ці організації внесуть просьби на дозвіл купна до приналежних староств, а староства видадуть посвідки до солярень на дозвіл продажі.

Всі инші домагання Товариства принято до відома і узнано їх конечними до переведення. Однак з огляду на нинішне скрутне фінансове положення, в якім находиться державний скарб, предложені домагання не можуть бути швидко зреалізовані.

Подаючи отсе звідомлення нашого делегата до загального відома, звертаємось з горячим закликом до всіх філій і кружків товариства допильнувати, щоби громади, які найбільше потерпіли, були втягнені повітовими комітетами на лісту тих, яким конче треба відложити сплати засівових кредитів на рік 1926.

Щодо покривджень надмірно високими відсотками від залеглих податків, способу їх обраховування і способів стягання податків та податкових кар, проситься негайно провірити це і дійсний стан практик тамошніх податкових урядів надіслати нам.

Щодо набування соли на поліпшення паші, то філії і кружки „Сільського Господаря" та кооперативи зволять вносити подання до приналежних староств на приділ соли і поучувати населення про потребу та способи уживання пашної соли.

З огляду на грізне господарське положення, в якому находиться тепер наш хліборобський стан, поручаємо збирати річеві статистичні викази, уладжувати місцеві та повітові господарські віча і на цих вічах обмірковувати способи ратунку та предкладати постанови і дезидерати товариству „Сільський Господар" у Львові до належного їх використання у компетентних чинників.

Пригадуємо, що лиш власна зорганізована праця і оборона може дати успішні висліди в нинішньому тяжкому господарському положенню.

Львів, дня 22. серпня 1925 р.

Краєве Товариство господарське „Сільський Господар" у Львові.

НОВИНКИ.

— **Культура з перед 12000 літ.** Часописи з Ню Йорку повідомляють про цікаві археольогічні знахідки в Монголії, зроблені експедицією з доручення природничого музею в Ню Йорку. Ці знахідки стверджують іствування широкої культури в Монголії 12000 літ тому.

— **Продажа славного літака.** З Осльо повідомляють, що Амундсен продав свій літак, яким їхав до північного бігуна, австралійському досліднику капітанові Вількінсові. Цей має намір вибратись на цьому літаку до підбігунових околиць, щоби зладити точні географічні карти.

— **Радіо для комунікації з духами.** В Англії основувався комітет для перевірення можливости комунікації при помочі радія зі світом позагробним. Він має також на меті боротись з шантажистами, які користуються спіритизмом як доходом заробітку. Цікаво, що на доручення спіритистичної організації до такого комітету ввійшов також відомий англійський письменник Редіярд Кіплінг.

— **Вулиця Ботвіна в... Франції.** Міська рада маленького французького містечка Бобіні, яка має більшість комуністів, вирішила назвати одну з вулиць вулицею Ботвіна, на честь убийника агента Цеховського.

— **З музичного руху.** З наших музичних кол доносять, що відома в Европі українська піяністка п. В. Божейко перед виїздом до Відня дасть з початком вересня один фортепяновий вечір у Львові. В програму вечера входять м. и.: Бетовена — Appassionata, Шуберта — Wanderer Fantasie і Ліста — Tarantella. Близші подробиці подадуть незабаром афіші. Годиться зазначити, що п. В. Божейко своїм виступом у Празі здобула собі велике признання фахової чеської критики. Сподіємось, що наше громадянство не поминe нагоди, щоб налюбуватись грою визначної української піяністки.

— **Ліквідація прив. фабрик тютюну.** В найблизших днях вийде розпорядок міністерства скарбу, який зліквідує остаточно всі приватні фабрики тютюну. З того часу держава буде одиноким продуцентом тютюнових виробів і зможе собі їх довільно підносити в ціні поза межі приличности.

— З футрами новими і старими звертайтеся до одинокої української фірми П. Карпяк Львів, вул. Куркова 11а. 289 2-5

ОСТАННІ ВІСТИ.

Радянська фльота на Середземному морі.

Берлінські часописи повідомляють із Москви, що в радянських колах обговорюють проект вислання воєнної чорноморської фльоти на Середземне море. Насамперед відвідає турецькі, потім італійські пристані. Рад. кола підкреслюють приязний характер відвідин.

Франц. демонстрація перед польським консулятом.

25. 8. около сто молодих комуністів маніфестувало перед вікнами польського консуляту в Парижі.

Оконечна евакуація Дісельдорфу.

25. 8. після півпятарічної окупації французькі війська кинули Дісельдорф.

Конференція Кайо з Черчілем.

Кореспондент „Журналя" повідомляє, що Кайо й Черчіль підписали вже компроміс у справі сплати франц. довгів. „Пті Пар." містить чутку, начеб Англія зменшила свої претенсії до 15 міл. фунт. стерл. річно.

Польсько-лит. переговори.

Польсько-литовські економічні переговори зачнуться 31. 8.

Біржа.

Львів, 26. серпня 1925.

Гроші.

Амер. дол. 6·25 — 6·28, канад. дол. 6.00 — 6·05, чеські кор. 0·17·50 — 0·18·00, леї 0·02·75 — 0·03·00, франц. франк 0·25·00 — 0·25·50, швайц. фр. 1·05—1·07, анг. фунт 26·80—27·00.

Золото. 20 кор. 23·20—23·50, 20 франк 21·00—21·50; 20 марк. 25·50—25·70; 10 руб 28·00—28·50.

Срібло. Австр. кор. 0·48·00—0·59·00, 5 ав. кор. 2·50—2·60, фльорени 1·25—1·30, рубл. 1·98—2·00, рубель дрібним сріблом 0·95—0·98.

Пшениця краєва ex 1925 24·00 до 25·00, жито галицьке ex 1925 17·25 до 17·75.

Бібліографія.

А. Чайковський: НА УХОДАХ. Історичне оповідання. 2 томи. II. видання. Коломия 1925. Вид-о „Ока".

УКРАЇНСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ВІСТНИК. Неперіодичний часопис клінічної та суспільної медицини. Ч. 5—6. Серпень 1925. Видає „Спілка українських лікарів у Чехословаччині"; редагує проф. Б. Матюшенко. Прага. Зміст: Проф. М. Ващенко (Київ) До характеристики токсічних експеріментальних нефрітів. Д-р М. Сисак (Київ) До казуїстики т. зв. псевдотуберкульози у дітей. Д-р І. Ортинський (Прага). Хронічне запалення нирок у сполученню з туберкульозою мочево-полових органів та надниркових залоз. Проф. М. Ващенко та д-р С. Ярослав (Київ). Про функції хробакового паростку. — Проф. Б. Маньківський (Київ). До клиники невритів та поліневритів після отруїння окисом вуглеця. Д-р Л. Черні (Київ). До питання про клінику та патогенезу hemiatrophiae faciei. Проф. О. Пучківський (Київ). Аденоїди у дітей шкільного віку. Про аномалії зовнішнього вигляду вушної скойки людини. Д-р А. Кекало (Київ). Випадок запалення смочковатого паростку з утворенням вилицевого гнойовика. Д-р А. Уманська (Київ). Випадок атипового третиевого сифілісу пролику. Д-р Е. Лукасевич (Варшава). Morbus maculosus Werlhofii fulminans. Проф. Б. Матюшенко (Прага). До питання про розмноження інтелігенції. Сумні підтвердження. Д-р М. Разич (Иозефів, ЧСР). Огляд санітарного стану українського табору в Иозефові. Д-р М. Левицький (Подебради ЧСР.), Стан здоровля студентів Укр. Госп. Академії. Біжучі питання теоретичної та практичної медицини: Д-р Е. Лукасевич. Нове в педіятрії. Д-р В. Наливайко. Фенол-камфора при септичних захоруваннях. Д-р В. Ганьківський. Styphnon — нове haemostaticum. Д-р І. Ортинський. 25 років існування нім. центр. комітету по досліджению пістряка. Проф. Б. Матюшенко. Гігієнічна виставa у Відні. Бібліографічні замітки. Посмертні згадки.

„СВІТ", ілюстрований двотижневий журнал, чч. 9—10.

ЗМІСТ: *Мих. Рудницький:* Ґюї де Мопасан — *Ґюї де Мопасан:* Івеліна Саморіс, переклав *М. Р-ий* — *Валентина Завадська:* На Козацьких Могилах — *Марко Антіох:* Рахіль — Перший пароплав — „Що хто посіє, це пожне" — Індійська казка — З життя Холмщини — *Федір Дудко:* Промазав — На еміґрації — *Сюллі Прюдом:* Молитва, переклав *М. Козицький* — Жертви хижих звірят в Індії — *Д-р В. Ю. Кисілевський:* Відкриття Канади — Зі спорту — *Методій:* 15-літній матуральний зїзд у Коломиї — Останки невільництва — Судьба китайського муру — *В. Т.:* Питання полу — На вакаціях — Нові книжки й видання — Нові твори Ф. Достоєвського — В болгарському кітлі — Країна бунту — Плянетаріюм — В погоні за скарбами моря — Ювілей бараболі — Американський помисл — Веселий куток — Загадки. — ІЛЮСТРАЦІЇ: *Ф. Мейо:* Жнива — Ґюї де Мопасан — Церква-памятник на Берестейському побоєвищі — Діточий притулок на Козацьких Могилах — З історії розвитку залізниці — Члени зїзду Т-ва „Рідна Хата" в Холмі — Для „Рідної Школи" — Під землею 1001 метрів — Памятник на могилі студента-гірника М. Шемердяка в Пшібрамі — „Довбуш", Чернівці — 15-літній матуральний зїзд у Коломиї — Українська діточа кольонія в Риманові — Федір Достоєвський — Екзекуції в Болгарії — Революційні війська в Греції — Ловля жемчугів — На вулиці. — Передплата „Світу" виносить 4 зол. 50 сот. на квартал. — Адреса: „Світ", Львів, вул. Руська ч. 3.

†

В перші роковини смерти бл. п.

о. Йоана Мартиника

пароха Борусова, відправиться заупокійне Богослуження в парохіяльній церкві в Борусові і Архикатедральній Церкві св. Юра у Львові в суботу дня 29. серпня 1925, в год. 8. рано, на котре всіх кревних і знакомих запрошують ДІТИ. 297

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Українського Наддніпрянського Театру О. Мітневич.

Чортків, Саля „Сокола":
26. VIII. „Циганка Аза"
29. VIII. „Сатана"
30. VIII. „Маруся Богуславка"
Копичинці: „Народн. Дім".
27. VIII. „Вій"
28. VIII. „Маруся Богуславка" 131 19-?
До Театру потрібні тенори і сопрани.

Український Хор Котка.
Пятниця 28. VIII. Надвірна.
Середа 26. VIII. Битків.
Четвер 27. VIII. Битків. 115 19—?

Додаткові вписи для IV. кляси мужеської і I., II., III. і IV. кляси жіночої школи вправ учит. семинарії відбудуться дня 29. і 31. серпня від 9—12 год. рано і від 4—6 пополудні, вул. Сикстуська ч. 39 А. Наука починається дня 1. вересня богослуженням в год. 8·30. *З Дирекції учит. семинарії.* 275 2—2

Управа дівочої гімназії УПТ. в Станиславові (вул. Липова 80) подає до відома, що 1) додаткові вступні іспити до кляс II—VII. в днях 29. і 31. серпня н. р., 2) поправки 31. серпня, 3) вступні іспити до I. (першої) кляси 31. серпня, 4) вписи щодня (від 20. серпня). — Н. ДАНИШ. 221 2—3

В приватній гімназії УПТ. в Городенці відбудуться вступні іспити до кл. I—IV, додаткові вписи й поправки в днях 29—31. серпня і 1. вересня н. р. — М. БАРАНИК, управитель. 282 2—3

Управа учит. семинара УПТ. в Стрию повідомляє, що на I. році є ще кілька вільних місць. Вписи й іспити вступні відбудуться 31. серпня в год. 9. рано. 270 3-3

Вступні іспити й вписи до кляс I.—IV. приватних українських гімназійних курсів в Долині відбудуться в днях 29.VIII.—I.IX. вересня н. р. Якщо зголоситься відповідне число учнів, кружок відкриє бурсу. — *Старшина Кружка УПТ.* 277 2-2

Дрібні оголошення.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

За редакцію відповідає І. Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10.